

Autor: Radim Lhoták

V mém článku „Tajemství peněz“ jsme si vysvětlili funkci peněz. Nyní zbývá z tohoto poznání vyvodit důsledky pro současnou ekonomiku, která se nachází v krizi právě z důvodu narušení finanční rovnováhy a stability.

Současná světová ekonomika se vyznačuje značně nerovnoměrným rozdělením finančních prostředků. 10% populace ovládá 80% financí, aniž by je sama dokázala smysluplně utratit. Neznám přesná čísla, ale myslím si, že nejsem daleko od skutečnosti. Vysvětlili jsme si, že kvůli tomu, aby tyto finanční elity udržely hodnotu svých peněz a zabránily hyperinflaci, musejí peníze vracet do oběhu prostřednictvím úvěrů. Někdo druhý za ně musí utrácet jejich peníze a tak spotřebovávat manu, která se jinak zkazí. Současný stav ekonomiky postavené na dluhu, předluženost většiny ekonomických subjektů, nemožnost zajistit trvalý růst, aby tyto subjekty mohly splácet úvěry, to vše vede k tomu, že úvěrování se zpomaluje, až se docela zastaví.

Co však bude důsledkem takového zastavení? Nic jiného než to, že elity o svoje finance postupně přijdou. To by bohužel mělo docela tragické následky pro nás pro všechny. Pokud by elity tyto finanční prostředky postupně odepsaly tak, že by se o ně snížil celkový finanční objem v bankách, znamenalo by to, že se 80% many zkazí (80% zboží zůstane stárnout na skladech a nikdo z potřebných na ně nebude mít peníze) a pro zbytek lidí zbude jen oněch zbývajících 20%, což představuje pětinasobné snížení bohatství a životní úrovně nás všech. A je opravdu těžké si představit, že pro většinu populace, jejíž současné příjmy vystačí sotva na užití, bude snížení životní úrovně na pouhou pětinu současného stavu únosné. V případě, že by elity zkaženou manu postupně neodepisovaly na svých finančních kontech, nic se nezmění, protože jejich peníze by se stejně nedostaly do oběhu a důsledky by byly stejné. Za pár let by za ně nebylo co koupit, byly by to fiktivní účty, čísla bez užitku. Takový vývoj by neprospěl nikomu, přičemž nejvyšší ztráty by zaznamenaly samotné elity, které by přišly o všechno své jmění. S tím asi těžko budou souhlasit. Takto spontánně zchudnout, to se jim určitě líbit nebude, protože pak by se musely zbavit i svých reálných statků, které by nedokázaly spravovat. Jaké tedy existují možnosti řešení? Pokusme se je najít.

1) První možnost je, že se elity se svým finančním bohatstvím rozdělí se všemi lidmi tak, aby se smazaly současné neudržitelné rozdíly, které nutně ruínují ekonomiku. Pro funkci ekonomiky je totiž nutné, aby nikdo nevlastnil více finančních prostředků, než jaké může utratit za spotřebu many. Předpokládám, že toto řešení bude pro naše elity nepřijatelné. Kupci se neradi dělí o nahrabané peníze s někým jiným.

2) Druhá možnost je, že elity začnou realizovat úvěry bezúročné, možná si situace vynutí i půjčovat se ztrátou, což znamená, že dlužník bude moci vrátit méně, než si půjčil. Taková úvěrová politika může oživit oběh peněz nutný pro cirkulaci many. Ve svém důsledku se hodnota peněz elitám uchová, případně sníží, ale nezanikne docela jako v případě, kdy s nimi nebudou dělat nic.

3) Třetí možnost skýtá dohoda, která udělá tlustou čáru nad současnými nesplacitelnými dluhy tím, že je elity prostě dlužníkům odpustí. Tím se uvolní prostor pro obnovení způsobu chodu ekonomiky tak, jak byl dosud nastaven. Elity sice ztratí část svých nepotřebných peněz, znovu se však budou přesouvat peníze na jejich účet. Jediný problém je v nespravedlivém dopadu takového opatření, na němž vydělají ti, kdo jsou zadlužení, kdežto ti, kdo dosud hospodařili odpovědně bez dluhů, zůstanou mimo. Řešení tohoto problému ovšem přesahuje rámec mého tématu.

4) Další možnosti již znamenají rozhodnutí, jímž elity způsobí bolestné důsledky všem ostatním, a přistoupení k nim bude znamenat velkou bezohlednost těchto vrstev. Bohužel, zdá se mi, že právě takovým směrem budou naši kupci a finančníci postupovat. Čtvrtou možností tedy je, že elity vrátí své nadbytečné finance do oběhu tím, že začnou skupovat statky, které nejsou součástí směnitelné hodnoty (many). Jako jeden z příkladů, absurdních případů, uvedu obchod, při němž elity budou kupovat celé státy či části jejich území. Takový postup by měl dva důsledky: Za prvé elity vydají svoje nepotřebné finance za něco, co nemá směnitelnou hodnotu (nikdo to nebude schopn odkoupit zpět), získají tak ale moc s těžko odhadnutelnými důsledky. V každém případě se tak stanou vlastníky veškeré půdy jako zdroje k užití lidí. Pro samotnou ekonomiku takové vržení peněz do oběhu může mít dvojitý význam. Pokud státy tyto peníze rozdají lidem, bude výsledek stejný, jako v případě prvním. Lidé spotřebují manu a bude na nich, zda ji zase vrátí zpět svoji prací, nebo dopustí celkový pokles její hodnoty a následné snižování životní úrovně. Pokud státy peníze investují do výstavby a tvorby hodnot, mohlo by to znamenat oživení ekonomiky ve směru strukturálního a řízeného rozvoje celkového bohatství. Co však se soukromým vlastnictvím států a celých území pár lidskými jedinci, jimž vlastně toto bohatství bude náležet? O tom nechci v této chvíli spekulovat.

5) Pátá možnost představuje rozpoutání válečného konfliktu, při němž elity své přebytečné finance sami vloží do výroby zbraní a nákladů na vedení války. (Poznamenejme, že nyní není možné, aby tyto zbraně vyrobily a prodaly je státům tak jako dříve. Tím by na válce opět zbohatly, jenomže současné státy již nemají na takový nákup prostředky, navíc by to současnou situaci neřešilo, nýbrž ještě prohloubilo). Výsledkem bude, že o tyto peníze přijdou, ale budou z toho mít dvojitý morální zisk: Získají svým válčením moc nad světem a přivodí redukci populace, aby jeden z vážných ekologických problémů, který je bezesporu

tíží. Jak tuším psychologii nadřazenosti současných elit, mám obavu, že toto řešení jim bude nejbližší, pokud se neleknu přílišné síly současných zbraní, která by se jim mohla vymknout z ruky proti nim samotným. Podmínkou takového vedení války ovšem je, že elity zruší současné parlamentní vlády a začnou vládnout sami a přímo s nastolením diktátorských režimů. Průvodním jevem bude poválečná ekonomická krize, protože lidé sice dostanou peníze na spotřebu many, ale následně vyrobí zbraně, které se ve válce zničí, čímž nedojde k reprodukci spotřebované many. Ve výsledku dojde k silnému poklesu reálného bohatství ve společnosti, tím také ke znehodnocení peněz, a úpadku životní úrovně lidí, které bude třeba motivovat na poválečnou obnovu. Nezapomeňme, že po takové válce nebude mít patrně přebytek peněz nikdo, ani samotné elity, který by se dal využít pro investice. Bude potřeba peníze tisknout s nadějí, že elán lidí vyprodukuje tolik many, že nedojde k jejich dalšímu znehodnocování inflací. V každém případě předpokládám, že třetí světová válka nastolí otevřený feudalismus současných elit. Těm zbude ještě obrovský reálný majetek, zlato, paláce, pozemky, půda a armáda, o něž budou schopné svoji moc opřít.

6) Šestý způsob, jaký mě napadá, je, že elity svoje prostředky investují do výroby věcí, které nebudou směnitelné (nenavýší objem many použitelný pro ostatní) a použijí je pro vlastní marnivé požitky. Jako příklad uveďme, že si nechají za svoje miliardy vyrobiť vesmírnou flotilu, s ní se pak budou projíždět po vesmíru a hledět z dálky na naše pachtění. Ekonomický důsledek bude tentýž, jako v případě války, protože lidé sice za utržené peníze na vyrobení flotily spotřebují stávající manu, ale nová mana nevznikne, čímž se její objem drasticky sníží. Svět se dostane do těžké krize a bídy, následného chaosu a vnitřního rozkladu, který bude o to tíživější, že současně s redukcí many nenastane redukce obyvatelstva jako v případě válečného konfliktu. Pak se zjeví elity s nebe a chopí se vlády jako spasitelé s plnou náručí vesmírné many. Zní to sice jako sci-fi, ale nic není nemožné. I když pravděpodobnější je, že by v takovém případě už svět s nimi nepočítal po té, co by rozkradl jejich pozemský majetek. Nakonec možná konec dobrý, všechno dobré, tedy až na to přežití utrpení.

Poznámka:

Může se zdát, že uvedené možnosti představují určité schéma, a trh svojí dynamikou toto fungování pozmění. Samozřejmě obchodníci, jimž bude na skladech ležet zboží, půjdou pod cenu tak, aby se ho zbavili. To je sice pravda, ovšem na druhé straně se zastaví výroba, protože se ztrátou nelze nakupovat. V důsledku se sníží příjem populace, pro niž i snížené ceny budou nedostupné. Takže ve výsledku se nic nezmění.

Nejsem si jist, zda jsem vyčerpал všechny možnosti. Soudím ale, že další možnosti by byly jen pouhou modifikací uvedených postupů či jejich kombinací. Podle mého názoru by nejpřirozenějším řešením byla první možnost. Jak jsem ale zmínil, nepočítám, že by na ni elity přistoupily bez toho, aby k ní byly přinuceny například revolucí. A jak známo, revoluce se sice dá snadno rozpoutat, problém je, co bude dál po té, kdy všechny vztahy budou narušeny, a nikdo nebude mít jasný plán, jakým způsobem a jaké nové vztahy nastolit. Proto bych revoluci nedoporučoval. Donucovací silou takového rozdělení by mohly být samozřejmě také vlády nynějších států euroatlantické aliance. Mám však obavu, že naši politici jsou ti poslední, kdo by něco takového chtěli a dokázali, pokud vůbec tuší, o co se hraje. Ti se budou řídit

instrukcemi svých mecenášů, jako dosud. Pokud tedy pominu první možnost, osobně vidím jako nejlepší a nejlidštější řešení kombinaci druhé a třetí možnosti. Bohužel nejsem ten, kdo o tom bude rozhodovat, a tak mi nezbyvá, než s napětím očekávat, co mají ti naši oligarchové vlastně v plánu. Myslím, že se to dozvím brzy, protože současná ekonomická krize nemá bez zásadních opatření výše uvedeného druhu východisko.

Poznámka k protikrizovým opatřením politických garnitur

Myslím, že není třeba znovu vysvětlovat fakt, že současné rozdělení peněz ve směru k bohatým elitám ruiny ekonomiku. Propaganda politiků o nutnosti návratu k ekonomickému chování, při němž má být úspornými opatřeními dosaženo řádného splácení dluhů a zastavení zadlužování, je veskrze hloupá a nekompetentní. Ve výsledku se tím jen prodlužuje současná krizová agónie. Veškerá úsporná opatření politiků, kteří spoří na jedné části oněch 90% populace vlastníci 20% peněz tak, že uleví části druhé, aniž by se při tom dotkla 80% bohatství oligarchů, znamená pokrytectví nejvyššího řádu. V situaci, kdy vlády států dopustily, aby došlo k tak nesouměřitelnému přesunu bohatství do tak malého počtu rukou, a byl zaveden patologický úvěrový penězvod do těch samých rukou, které nyní drží pod krkem bezmála celý svět, přičemž jejich miliardy jsou jim samotným už k ničemu, nuže takové úspory jsou jen dalším ožebračováním nevinných obětí stejně patologického ekonomického systému. To prostě nic neřeší, protože se to ani zdaleky nepodobá výše objasněným způsobům řešení. Pokud vlády států nepřikročí k direktivnímu přerozdělení bohatství elit mezi ostatní, nemají žádný morální nárok dále vládnout a činit svoje omezená rozhodnutí. V takovém případě ať si raději samotní oligarchové sednou do vlády a sami zařídí, co je třeba. Pokud nás při tom budou decimovat, budeme alespoň vědět, kdo je za to odpovědný a proti komu by se měl obrátit hněv lidu. Což samozřejmě nikterak nesnižuje odpovědnost politiků, kteří tento stav dopustili.

Na závěr si neodpustím ještě jednu uštěpačnou poznámku. Ti tupci (pardon kupci) s „červeným štítem“ na dveřích si snad myslí, že vyzráli nad světem tím, že si ho koupili a zhlopili většinu lidí pohledem na jejich zlato. Omyl! Stačí jedna nová generace, která se probudí ze své otupělosti, a je po nich veta. Stačí, když lidé začnou ignorovat i s celými jejich balíky peněz, není třeba ani násilná revoluce. Celý jejich obrovský majetek během jedné generace shnije, tak jako každý hmotný statek podléhá od přírody zkáze, a po jejich slavné elitní brigádě ani pes neštěkne. Svým dětem nebudou mít co odkázat, protože nevlastní nic, co by mělo trvalejší hodnotu.